

**Львівський національний університет імені Івана Франка**  
**Кафедра теорії та історії політичної науки**



**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Декан філософського факультету Лісевич Рижак Л. В.

« 26 » 08 2022р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Теорія електронного врядування»**

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 052 «Політологія»

факультет Філософський

рівня вищої освіти Перший (бакалаврський)

Робоча програма навчальної дисципліни «**Теорія електронного врядування**» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія». – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022. – 30 с.

Розробник: Вдовичин Ігор Ярославович, доктор політичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії політичної науки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки філософського факультету (Протокол №12 від 28. 06. 2022 року)

Завідувач кафедри теорії та історії політичної науки

  
\_\_\_\_\_  
(доц. Шипунов Г.В.)

«28» червня 2022 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету.  
Протокол №271/7 від 26. 08. 2022 року

Голова Вченої ради

  
\_\_\_\_\_  
(доц. Рижак Л. В.)

«26» серпня 2022 року

©Львівський національний університет  
імені Івана Франка, 2022

©Вдовичин І.Я., 2022

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <hr/> 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибіркова
	Спеціальність <hr/> 052 «Політологія»	
Модулів – 1		<i>Рік підготовки:</i>
Змістових модулів – 1		4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – немає		<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин – 90		8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студентів – 4,07	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський)	<i>Лекції</i>
		26 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		13 год.
		<i>Лабораторні</i>
		0 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		53 год.
<i>Індивідуальні завдання: 0 год.</i>		
<i>Вид контролю: залік</i>		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять (лекційних і семінарських) до кількості годин самостійної роботи становить:  
для денної форми навчання – 3 / 4,07.

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

*Навчальна дисципліна «Теорія електронного врядування»* – це вибіркова навчальна дисципліна циклу професійної та практичної підготовки яка вивчається студентами-бакалаврами четвертого року навчання спеціальності 052 «Політологія». Навчальний курс розрахований на 90 години і вивчається у восьмому семестрі бакалаврату. Дисципліна є складовою частиною вивчення й освоєння теорії та історії політичної науки. У структурі годин курсу виокремлено такі складові: лекційні заняття – 26 год.; семінарські заняття – 13 год., самостійні завдання – 53 год.

Навчальна дисципліна «Теорія електронного врядування» присвячена проблематиці теорії та практиці формування електронного врядування як світоглядного концепту, політичної практики і аналізу управлінських підходів до інституалізації інформаційних технологій в системі владних відносин. І водночас – порівняння відповідних українських концептів з концептами, які впроваджуються в інших країнах. Відповідно поєднує теоретичні аспекти та накопичений політичною практикою емпіричний управлінський матеріал. Представлений курс розроблено як крос-дисциплінарний, зокрема на стику політології (теорії та історії політичної науки), психології, політичної історії та культури, управління та адміністрування. У *вступній частині* дисципліни заплановано ознайомлення студентів з призначенням та специфікою політичних аспектів теорій які аналізують електронне врядування, їх трансформацій, обумовлених соціально-економічними і культурними процесами. Зроблено наголос на застосуванні теоретичних ідей у політичній практиці та зворотного зв'язку - від практики до теорії. Відтак студенти будуть ознайомлені зі сутністю, особливостями як теоретичних засад формування як ідеї електронного врядування з розрахунку формування ефективного управління так і їх роллю в політичній практиці та функціонуванні суспільства. Своєю чергою, в *основній частині* дисципліни увагу буде приділено проблематиці теоретичних дискусій щодо підходів до питання електронного врядування, ролі цінностей та історичного минулого та результатів реалізації теоретичних концептів у політичну, зокрема державного будівництва, практику діяльності різних країн з відмінними політичними режимами. Розкривається практика реалізації певних ідей щодо електронного врядування в політичній практиці, з урахуванням особливостей політичних режимів. *Методологічно* дисципліна комбінує історичний, інституціональний, нормативно-ціннісний, біхевіоральний та соціологічний підходи. Саме завдяки доволі широкій методології забезпечується максимальну всебічність й охоплюваність поставлених навчальних завдань. *Емпірично* же більшість

запропонованих тем обговорюватимуться в ракурсі політичних практик різних країн в їх історичному співставленні і розвитку та загалом політичного процесу. В науковому контексті навчальна дисципліна постає механізмом диверсифікації і поглиблення (звуження) сфери наукового політологічного аналізу тощо.

Курс складається з одного *змістовного модуля*, хоча він і поділяється на вступну та основну частини. У вступній частині буде розглянуто сутність електронного врядування у політології, і доцільність виокремлення такого напряму дослідження в політичній науці, як теорія електронного врядування із врахуванням сукупності чинників породжених глобалізацією та інформаційним суспільством. Як наслідок, увагу буде сфокусовано на сутності, особливостях теоретичної складової та політичної практиці формування та функціонування держави та новітніх викликів для свободи людини в умовах глобалізації, породжених небезпеками звуження приватності. Своєю чергою, в основній частині буде розглянуто такі тематичні блоки, як: проблема електронного врядування та підстави їх політологічного дослідження, передумови формування концепту теорії електронного врядування та практику його функціонування в різних політичних режимах та відмінних культурних традиціях, аксіологічний підхід до меж втручання влади в приватну сферу в умовах інформаційного суспільства, методологічні основи дослідження небезпек породжуваних електронним врядуванням, фактори політичної змагальності та особиста свобода у протистоянні таким загрозам.

Також привернуто увагу до практики формування новітніх політичних та культурних практик під впливом глобалізації та електронного врядування, і у свою чергу, вплив відмінних підходів до інтерпретації змісту і ролі електронного врядування на сучасні управлінські процеси, зокрема у сфері міжнародних відносин. Що у свою чергу обумовлює розкриття плюралістичної моделі суспільства як багато в чому самоорганізуючої системи, яка з однієї з однієї сторони є проявом творчості, а з іншої – потребує для забезпечення своєї функціональності ієрархічної системи управління.

*Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія електронного врядування» - забезпечити формування знань які дозволяють самостійно аналізувати проблеми реалізації різних моделей електронного врядування в контексті здійснення політичної влади, що стає важливим інструментом формування відповідного політичного режиму. Опанування студентами основними теоретичними інтерпретаціями проблем електронного врядування та практиками його застосування в умовах інформаційного суспільств. Набуття студентами необхідної науково-методологічної підготовки, яка забезпечить їм самостійне бачення проблем реалізації електронного врядування в умовах цивілізаційних викликів, шляхів їх розв'язання, використовуючи навички творчого мислення та самовдосконалення*

свого професійного рівня; формування навичок прийняття політичних і особистих рішень. Опанування критичного аналізу логіки, мови та стилю інформації сприяє формуванню ціннісного підходу до політичного вибору і як наслідок – сприйняття ідеї плюралістичного демократичного суспільства. Викладання дисципліни має науково-практичне спрямування для формування у студентів політичної та громадянської свідомості, культури критичного мислення. Навчальна дисципліна «Теорія електронного врядування» покликана забезпечення оволодіння студентами основними положеннями з проблем теорії електронного врядування як концепту і практики управління в сучасному мінливому світі, що є актуальним з огляду на трансформаційні процеси. Трансформація моделей політичного домінування з однієї сторони є чинником до демократизації окремих регіонів, а з іншої можливістю для посилення авторитарних режимів. Виклики для стабільності держав, їх функціональної спроможності, невід’ємною складовою якої є якість управління, впливаючи на проблеми економічного розвитку, політичну і соціальну стабільність чи породжуючи політичну нестабільність. Людина завжди прагне сформувати більш безпечне середовище свого буття і боротьба за ефективність управлінських послуг є одним із основних інструментів формування суспільства з якісними стандартами і для свободи (особистої і політичної) і для матеріального добробуту. Таким чином, зроблено наголос на взаємодії свободи і відповідальності в умовах інформаційного суспільства. У випадку дисбалансу формується перспектива занепаду демократичних практик.

Методологічний акцент – соціально-економічна, психологічна, культурна складові концептів електронного врядування та їх взаємодія з політичною і особистою свободою людини. Звернення до принципів взаємозбагачення, компліментарності, та конфліктності процесу втілення концептів електронного врядування в політичну практику в умовах глобалізації. Розкриття змісту протистояння між ціннісним підходом до управління як необхідною складовою людського буття, підтримкою важливого інструментального прояву, покликано демонструвати інституційну складову, в основі якої перебуває наголос на процесуальному забезпеченні ефективності реалізації декларованих ідей.

*Завдання курсу:*

- визначити сутність/особливості й значення концептів електронного врядування у політичній практиці та у політології;
- окреслити сутність, особливості і параметри практики реалізації електронного врядування у відмінних політичних режимах;

- схарактеризувати особливості й різновиди застосовуваних концептів електронного врядування у відповідності до особистої та колективної ідентичності у політичній практиці;
- означити рамки й умови успішної реалізації концептів електронного врядування для правової держави;
- проінтерпретувати логіку як теоретичних концептів електронного врядування, так і їх певну обмеженість в умовах їх практичної реалізації та адаптації, у відповідності до прийнятих політичних рішень;
- прищепити знання про результати трансформації концептів електронного врядування в умовах глобалізації та їх вплив на сфери політичної та культурної поведінки, особисту і політичну свободу, соціальні гарантії;
- виявити параметри взаємодії інформаційного суспільства з національною державою та перспективами збереження її суверенітету;
- означити рамки вивчення та аналізу концептів електронного врядування та практики застосування для демократичного суспільства в умовах політичної реальності, межі гнучкості та опірності традиційної системи політичних та культурних цінностей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Теорія електронного врядування» студент буде:

Знати:

- предмет, основні категорії, методи дослідження;
- основні ознаки сучасних теорій електронного врядування, їх принципи та критерії;
- роль електронного врядування в системі державного управління;
- особливості еволюції теорій електронного врядування в сучасній Україні;
- шляхи подолання проявів сучасного бюрократизму в демократичному суспільстві.

Вміти:

- оперувати основними поняттями та категоріями курсу;
- прослідкувати основні тенденції розвитку сучасного бюрократизму, орієнтуватись у них;
- розуміти специфіку розвитку бюрократії та державної служби в Україні;
- аналізувати та оцінювати рівень небезпеки бюрократизму в Україні;

- розуміти механізми протидії проявам бюрократизму, відстоювати принципи правової держави;
- застосовувати теоретичні знання зі сфери електронного врядування в практичній діяльності.

У результаті успішного проходження курсу студент набуде *спеціальні (фахові) компетентності*:

- Розуміння специфіки розвитку політичних інститутів та систем на сучасному етапі їх розвитку та в історичній ретроспективі.
- Здатність аналізувати сучасні процеси політичних трансформацій та формування нових політичних інститутів та практик в сучасних суспільствах.
- Знання та розуміння теоретичних основ державного управління, діяльності політичної влади та місцевого самоврядування в країнах світу та Україні.

*Програмні результати навчання:*

- Знати історію та розуміти особливості сучасного розвитку політичних систем та інститутів.
- Аналізувати процеси трансформацій політичних систем та зміни, що відбуваються на державному та наддержавному рівні в умовах глобалізації.
- Вибудувати стратегію виборчої кампанії, формувати імідж політичних лідерів, кампанії з громадянської освіти та розвитку політичної культури населення.
- Організувати діяльність суб'єктів політики та державного управління, враховуючи стан політичної системи, її інституційну структуру, зовнішні та внутрішні ризики.



### 3. Програма навчальної дисципліни

#### Змістовий модуль 1

#### Вступна частина

#### Тема 1. Формування теорії постіндустріального суспільства

Теоретико-методологічні та джерелознавчі засади дослідження концепції постіндустріального суспільства. Аослят А. Сен-Сімона, О. Конта та Дж.С. Мілля на проблему визначення місця індустріального ладу в історії людства. Концептуальні засади розвитку постіндустріального суспільства. Роль нової техніки і технологій в піднесенні ваги знання. Управління має загальний характер, і не залежить від функцій і завдань конкретних організацій. Інституційні аспекти постіндустріального суспільства. Усі численні фактори соціальної сили, влади, на думку О. Тоффлера, можна звести до трьох основних: насильства, багатства і знання. Інформація є найменш демократичним фактором виробництва, тому що доступ до неї аж ніяк не означає володіння нею. Інформація, крім всіх інших своїх якостей, має властивість вибіркості: не кожна людина може не те що розпорядитися, але навіть зрозуміти ті чи інші повідомлення.

*Основні поняття:* знання, вміння, навички, А. Сен-Сімон, О. Конт, Дж. С. Міль, індустріальне суспільство, постіндустріальне суспільство, інформаційне суспільство, управління, менеджмент, «білі комерці», якість життя, крос-модерн

#### Тема 2. Футурологічні теорії інформаційного суспільства

Д. Белл. Розробник концепцій «постіндустріального суспільства» та «кінця ідеологій». Процеси соціальних змін не відбуваються злагоджено й рівномірно, насамперед, тому, що «техно-економічна структура», політика та культура мають відмінні автономні логіки розвитку. Теза про «економіку послуг» як одну із визначальних рис «постіндустріалізму». Е. Тоффлер. Людство переходить до нової технологічної революції, тобто на зміну першої хвилі аграрної цивілізації і другої (індустріальної цивілізації) приходить нова, яка веде до створення надіндустріальної інформаційної цивілізації. Д. Нейсбіт. Інформаційне (постіндустріальне) суспільство – це не абстракція відсторонена від життя. «винайдена» теоретиками, а сучасна реальність – економічна, суспільно-політична, культурна і т.д. Інноваційні інформаційні технології самі по собі не забезпечують автоматичного прогресу в інших сферах соціального розвитку. М. Кастель.

Вивчення проблематики інформаційного суспільства перш за все з точки зору ціннісного підходу.

*Основні поняття:* Д. Белл. Е. Тоффлер. Д. Нейсбіт. М. Кастельс, постіндустріальне суспільство, інформаційне суспільство, управління, менеджмент, «білі комірці», якість життя, крос-модерн, інформаціональне суспільство

### **Тема 3. Теорії інформаційного суспільства як управління**

Методологія дослідження інформаційного суспільства як управлінської системи огляд її джерельної бази. Питання електронного урядування полягає у комплексному методологіюванні. Урядування - це діяльність, що полягає у регулюванні, що включає всі механізми соціального контролю або впливу, що впливають на поведінку з будь-якого джерела. Синергетичний підхід. Гуманістичний підхід. Розуміння електронного урядування у сучасній моделі владних відносин. У світовій практиці виділяють п'ять основних етапів розвитку системи електронного уряду. Політичні реалії сучасної України демонструють наявність широкого спектру проблем, пов'язаних як із самою владою, так і з суспільством, а саме з незадовільним рівнем політичної культури переважаючої частини населення, що є особливо помітним на тлі загальнодержавної концепції євроінтеграції, яка певним чином прирівняна до державної ідеології. Електронне урядування в Україні: питання становлення та трансформації.

*Основні поняття:* методологія, методи, синергетичний підхід, гуманістичний підхід, інститут електронного урядування, аналіз та синтез індукція, дедукція, електронне урядування, інформаційно-комунікаційні технології

### **Тема 4. Багатомірність інтерпретацій феномену електронного урядування у сучасному політичному дискурсі**

Універсальні передумови виникнення електронного урядування. Сучасне суспільство є динамічною соціальною системою, якій притаманні різновекторні зміни в політичній, економічній, соціальній, культурній тощо сферах. Принцип володарювання-підкорення є одним із найдавніших видів взаємовідносин індивідів. Феномен електронного урядування у сучасному політичному процесі. Світовий досвід демонструє реальне покращення взаємовідносин

влади та суспільства в результаті спрощення механізмів комунікації між ними. У цьому контексті набуває важливості ідея впровадження електронного уряду, який виступає частиною цілісної концепції електронної держави. Теоретичні засади електронного урядування. Наука державного управління та пов'язані з нею політологічні проблеми знаходяться в постійному розвитку та пошуку більш ефективних та адекватних сучасним умовам та потребам методів, принципів, засобів, обумовлених інформатизацією усіх сфер життя людини.

*Основні поняття:* державне управління, інформаційні технології у державному управлінні, електронне урядування, електронний уряд, теорія політичних мереж, теорія нового державного менеджменту,

## **Змістовий модуль 1**

### **Основна частина**

#### **Тема 5. Концептуальні засади електронного урядування**

Категорійно-понятійний апарат. Авторами визначень електронного урядування застосовуються різні підходи, кожен з яких розкриває його особливості в залежності від сфери застосування. Найбільш вживаними є: теоретичні, технократичні. Основні фактори впливу на розвиток та впровадження електронного урядування. Науковцями визначаються різні фактори, часові рамки, передумови розвитку та впровадження електронного урядування, у тому числі, формування теорії електронного урядування та результати її практичного впровадження. Основні принципи та мета електронного урядування. Державна політика розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування повинна базуватись, насамперед, на принципах співробітництва та партнерства, що передбачає контроль дій держави з боку суспільства та бізнесу, виключає застосування командно-адміністративних моделей та директивних механізмів державного управління, нерівноправних взаємовідносин держави з іншими суб'єктами процесу та між собою. Основні цілі та стратегічні завдання електронного урядування.

*Основні поняття:* електронний уряд, електронне урядування, влада, держава, суспільство, бізнес, мережі, відкритий уряд, приватна інформація, захист даних, конфіденційність

## **Тема 6. Електронна держава та електронна демократія**

Електронна демократія: сутність, мета, основні завдання. Категоріально-понятійний апарат електронної демократії. Різниця в термінах «електронна демократія», «теледемократія», «цифрова демократія» та інших, що широко застосовуються на практиці, істотно не впливає на цілісність і методологічну точність самої концепції, але дозволяє виділяти різні технологічні аспекти її практичної реалізації. Дискусійні аспекти електронної демократії в умовах глобальних політико-правових викликів. Цілі е-демократії. Політичні умови успішного впровадження електронної демократії та електронного урядування. Сектори та інструменти електронної демократії. Електронний парламент: поняття, сутність і мотиви впровадження

*Основні поняття:* електронна демократія, теледемократія, цифрова демократія, опитування, петиція, дебати, Е-парламент, Е-законодавство

## **Тема 7. Цифрова нерівність в контексті розбудови інформаційного суспільства та розвитку електронного урядування та шляхи її подолання**

Ризики впровадження електронного урядування. У 2001 р. 30 країн підписали "Конвенцію про кіберзлочини". Цей документ встановлює загальні для держав, які його підписали, методи боротьби з порушниками закону в Мережі. Закріплення права людини на приватність в універсальних і регіональних міжнародних договорах послужило основою для розвитку системи спеціальних норм і принципів, які становлять сучасний міжнародно-правовий інститут захисту приватності персоніфікованої інформації. Причини виникнення та посилення цифрового розриву. Цифровий розрив посилює існуючу соціальну нерівність. Інформаційна нерівність проявляється через якість кваліфікації людини, яка визначає його місце в стратифікаційній ієрархії суспільства. Культурна напруга і цивілізаційний виклик. Існування людського «Я» – результат попередньої духовно-культурної традиції, безперервних зусиль людини на зміну визначених меж і водночас підтримку тривання вже існуючого людського буття.

*Основні поняття:* хакерство, хакер, приватність, цифровий розрив (бар'єр), цифрова нерівність, інформаційна нерівність, стратифікація, інтелектуальна діяльність, «Третя хвиля»

## **Тема 8. Влада у традиційному та е-суспільстві: проблеми легітимації**

Влада як легітимність. Будь-яка влада являє собою цілеспрямовану суб'єктно-об'єктну легітимність, підпорядковану досягненню певної мети. Влада, яка була отримана у відповідності з деякими загальноприйнятими правилами, що може бути засвідчено широкою громадськістю та має реальні показники ефективності, може бути названа легальною та легітимною водночас. Символічність та значущість формальних процедур. Спостерігається велика відмінність між дійсним суспільним консенсусом та намаганнями влади видати наявну ситуацію за таку. Ця ситуація несе у собі потенційні загрози такого явища як делегітимація. Роль громадянина у новій системі реалізації влади

*Основні поняття:* влада, легітимність, ефективність влади, легітимація влади, безпека, норми, цілі, цінності, переконання, суспільний консенсус, формальні процедури, підданий, громадянин

## **Тема 9. Зasadничі принципи функціонування системи електронного урядування**

Застосування системного підходу. Враховуючи відносно невеликий термін існування концепції ЕУ, а також досить велику популярність цього явища у світовій політичній

практиці, логічним видається факт великої кількості різних підходів до тлумачення сутності та структури ЕУ. За таких умов системний підхід забезпечує об'ємність і різнобічність аналізу проблем електронного урядування. Дуалізм взаємодії держави з індивідом Основні концепції реалізації е-урядування. існує три найбільш загальні архітектурні моделі системи електронного урядування, які знайшли відображення у світовій практиці: європейська, американська і азійська. Формування основних принципів, рекомендацій та пріоритетів. Існує три фундаментальні складові модулю ЕУ: 1. Взаємодія держави з громадянами ; 2. Взаємодія держави з бізнесом усіх масштабів; 3. Взаємодія в середині самого державного апарату .

*Основні поняття:* системний підхід, М. Кастельс, Д. Белл, Е. Тофлер, Дж. Захман, держава, громадянин, бізнес, електронне урядування, інформаційно-комунікаційні технології

## **Тема 10. Світові досягнення «Е-урядування»: компаративістський підхід**

Електронний уряд: культура електронної легітимації. Динамічний розвиток ІКТ детермінує активізацію механізмів впровадження електронного уряду для формування оптимальних процесів комунікації на рівні «суспільство-держава». Аналіз світового досвіду впровадження систем електронного уряду дозволяє зробити висновки щодо складності і довготривалості цього процесу. Проте основним фактором успішності подібних проєктів в будь-якому суспільстві є зацікавленість усіх суб'єктів соціальної взаємодії в реалізації зазначених явищ. Досвід використання е-інструментів та демократії в країнах ЄС. Е-владарювання і авторитаризм

*Основні поняття:* розробка бізнес-архітектури, розробка інформаційної архітектури, розробка архітектури рішень, розробка технічної архітектури, проектування і розгортка архітектури управління, ЄС, електронна держава, хакери

### **Тема 11. Інституціоналізація безпеки «е-середовища»**

Культурно-цивілізаційний вимір безпеки. Враховуючи критичну значущість інформації у сучасних соціально-політичних процесах, інформаційна безпека безпосередньо пов'язана з рівнем довіри громадян до політичної влади, її можливостями адекватно протистояти інформаційним загрозам сучасності. Електронний уряд: культура електронної легітимації. Гібридна війна та інформаційна безпека. Інформаційна безпека держави і громадянина. Управління інформацією в державному секторі пов'язане з ризиками, що виникають у процесі надання державної інформації зовнішнім клієнтам.

*Основні поняття:* влада, безпека, електронне середовище, інформаційна безпека, хакерство, контроль, гібридна війна, постправа, ШСО,

### **Тема 12. Шляхи реалізації державної політики у впровадженні системи електронного урядування: український контекст**

Зміни принципів розповсюдження інформації та трансформація сфери публічних відносин, її функціонування органі державної влади. Кардинальні зміни принципів розповсюдження інформації з середини ХХ ст. призвели до трансформації сфери публічних відносин, яка не оминула її органи державної влади. Ролі громадянина в рамках концепції нового державного управління та теорії суспільного управління. Стратегічні напрямки впровадження системи електронного урядування в Україні. В основі

державного реформування періоду кінця XX – початку XXI століть лежить концепція ефективного державного менеджменту, базові принципи якої перейшли зі сфери бізнесу. Формування «цифрової свідомості», тобто позитивного сприйняття широкого впровадження інформаційно-комунікативних технологій у політичні процеси.

*Основні поняття:* державна політика, електронне врядування, цифрова свідомість, цифрова грамотність, цифрова нерівність, цифровий розрив, громадянин, реформа

### **Тема 13. Вплив електронного урядування на процес легітимації політичної влади**

Зміни принципів розповсюдження інформації та трансформація сфери публічних відносин, й функціонування органів державної влади. Система електронного урядування крізь призму легітимації політичної влади. Ролі громадянина в рамках концепції нового державного управління та теорії суспільного управління. Практика електронного врядування в Україні. Трансформація держави завжди пов'язана з прагненням еліти якісно змінити ситуацію у всіх сферах життя нації. Наявність прозорого плану розвитку на майбутнє та ролі у ньому електронного урядування як ядра стабільності політичного курсу, ефективності політичної системи.

*Основні поняття:* влада, електронне врядування, легітимність, соціокультурна визначеність, еліта, культурна традиція, політичні суб'єкти, електронний уряд, електронний парламент

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л.		п./с.	лаб.	інд.	ср.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1						
Вступна частина						
Тема 1. Формування теорії постіндустріального суспільства	6	2		-	-	4
Тема 2. Футурологічні теорії інформаційного суспільства	8	2	2	-	-	4
Тема 3. Теорії інформаційного суспільства як управління	6	2		-	-	4
Тема 4. Багатомірність інтерпретацій феномену електронного урядування у сучасному політичному дискурсі	8	2	2	-	-	4
Основна частина						
Тема 5. Концептуальні засади електронного урядування	6	2		-	-	4
Тема 6. Електронна держава та електронна демократія	8	2	2	-	-	4
Тема 7. Цифрова нерівність в контексті розбудови інформаційного суспільства та розвитку електронного урядування та шляхи її подолання	6	2		-	-	4
Тема 8. Влада у традиційному та е-суспільстві: проблеми легітимації	8	2	2	-	-	4
Тема 9. Зasadничі принципи функціонування системи електронного урядування	6	2		-	-	4
Тема 10. Світові досягнення «Е-урядування»: компаративістський підхід	8	2	2	-	-	4
Тема 11. Інституціоналізація безпеки «е-	6	2		-	-	4



середовища»						
Тема 12. Шляхи реалізації державної політики у впровадженні системи електронного урядування: український контекст	8	2	2	-	-	4
Тема 13. Вплив електронного урядування на процес легітимації політичної влади	8	2	1	-	-	5
Разом – Змістовний модуль 1	90	26	13	-	-	53

## 5. Теми семінарських занять

### Тема 1. Формування теорії постіндустріального суспільства (2 год).

#### План

1. Теоретико-методологічні та джерелознавчі засади дослідження концепції постіндустріального суспільства
2. Концептуальні засади розвитку постіндустріального суспільства
3. Інституційні аспекти постіндустріального суспільства

*Основні поняття:* знання, вміння, навички, А. Сен-Сімон, О. Конт, Дж. С. Міль, індустріальне суспільство, постіндустріальне суспільство, інформаційне суспільство, управління, менеджмент, «білі комірці», якість життя, крос-модерн

#### Література:

1. Електронне врядування: навчальний посібник / Семенченко А.І. Жилияєв І.Б., Дзюба С.В. Рубан І.А. Усаченко Л.М. Руденко О.М. За ред. / А.І.Семенченка. – Херсон : Грінь Д.С., 2014. – 392 с.
2. Кудрявцев О.Ю. Електронне врядування у політико-адміністративному просторі [текст] : монографія / О.Ю. Кудрявцев; Харків. нац. ун-т міськ.госп-ва ім. О.М. Бекетова.- Харків : ХНУМГ ім. О.І. Бекетова, 2016. – 184 с.
3. Тоффлер А. Третя хвиля. – Київ: Вид. дім «Всесвіт», 2000. – 480 с.
4. Цикул І. Інформаційне забезпечення функціонування політичних інститутів: формування теоретико-методологічного каркасу // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: І-902 Чернівецький національний університет, 2021. – Т. 43. – С. 211-219.

### Тема 2. Футурологічні теорії інформаційного суспільства (2 год) .

#### План

1. Д. Белл
2. Е. Тоффлер
3. Д. Нейсбіт

#### 4. М. Кастельс

*Основні поняття:* Д. Белл. Е. Тоффлер. Д. Нейсбіт. М. Кастельс, постіндустріальне суспільство, інформаційне суспільство, управління, менеджмент, «білі комірці», якість життя, крос-модерн, інформаціональне суспільство

#### **Література:**

1. Електронне врядування: навчальний посібник / Семенченко А.І. Жилияєв І.Б., Дзюба С.В. Рубан І.А. Усаченко Л.М. Руденко О.М. За ред. / А.І.Семенченка. – Херсон : Гринь Д.С., 2014. – 392 с.
2. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексеєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.
3. Кудрявцев О.Ю. Електронне врядування у політико-адміністративному просторі [текст] : монографія / О.Ю. Кудрявцев; Харків. нац. ун-т міськ.гГосп-ва ім. О.М. Бекетова.- Харків : ХНУМГ ім. О.І. Бекетова, 2016. – 184 с.
4. Тоффлер А. Третя хвиля. – Київ: Вид. дім «Всесвіт», 2000. – 480 с.
5. Цикул І. Інформаційне забезпечення функціонування політичних інститутів: формування теоретико-методологічного каркасу // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: І-902 Чернівецький національний університет, 2021. – Т. 43. – С. 211-219.

**Тема 3.** Теорії інформаційного суспільства як управління (2 год).

#### План

1. Методологія дослідження інформаційного суспільства як управлінської системи огляд її джерельної бази
2. Теоретичні засади електронного врядування
3. Розуміння електронного врядування у сучасній моделі владних відносин

*Основні поняття:* методологія, методи, синергетичний підхід, гуманістичний підхід, інститут електронного врядування, аналіз та синтез індукція, дедукція, електронне врядування, інформаційно-комунікаційні технології

#### **Література:**

1. Електронне врядування: навчальний посібник / Семенченко А.І. Жилияєв І.Б., Дзюба С.В. Рубан І.А. Усаченко Л.М. Руденко О.М. За ред. / А.І.Семенченка. – Херсон : Гринь Д.С., 2014. – 392 с.
2. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексеєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.
3. Кудрявцев О.Ю. Електронне врядування у політико-адміністративному просторі [текст] : монографія / О.Ю. Кудрявцев; Харків. нац. ун-т міськ.гГосп-ва ім. О.М. Бекетова.- Харків : ХНУМГ ім. О.І. Бекетова, 2016. – 184 с.
4. Тоффлер А. Третя хвиля. – Київ: Вид. дім «Всесвіт», 2000. – 480 с.
5. Цикул І. Інформаційне забезпечення функціонування політичних інститутів: формування теоретико-методологічного каркасу // Історико-політичні проблеми сучасного

світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: I-902 Чернівецький національний університет, 2021. – Т. 43. – С. 211-219.

**Тема 4.** Багатомірність інтерпретацій феномену електронного урядування у сучасному політичному дискурсі

#### План

1. Універсальні передумови виникнення електронного урядування
2. Феномен електронного урядування у сучасному політичному процесі
3. Електронного урядування в Україні: питання становлення та трансформації

*Основні поняття:* державне управління, інформаційні технології у державному управлінні, електронне урядування, електронний уряд, теорія політичних мереж, теорія нового державного менеджменту

#### Література:

1. Електронне урядування: навчальний посібник / Семенченко А.І. Жиляєв І.Б., Дзюба С.В. Рубан І.А. Усаченко Л.М. Руденко О.М. За ред. / А.І.Семенченка. – Херсон : Грінь Д.С., 2014. – 392 с.
2. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.
3. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О.А. Баранов, М.С. Демкова, С.В. Дзюба, А.В. Єфанов, І.Б. Жиляєв, Е.Л. Клепець, Ю.Місников, О.Арво, Т.В. Попова, І.А. Рубан, А.І. Семенченко, С.А. Чукут. За ред. А.І. Семенченко, 2009р. – 16 с.  
[https://www.irf.ua/files/ukr/conception\\_final.pdf](https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf)
4. Кудрявцев О.Ю. Електронне урядування у політико-адміністративному просторі [текст] : монографія / О.Ю. Кудрявцев; Харків. нац. ун-т міськ.Госп-ва ім. О.М. Бекетова.- Харків : ХНУМГ ім. О.І. Бекетова, 2016. – 184 с.
5. Нижній Т.В. Теоретичні засади електронного урядування.  
[http://www.investplan.com.ua/pdf/20\\_2017/25.pdf](http://www.investplan.com.ua/pdf/20_2017/25.pdf)
6. Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне урядування: конституційно-правове дослідження: монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 196 с.
7. Цикул І. Інформаційне забезпечення функціонування політичних інститутів: формування теоретико-методологічного каркасу // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: I-902 Чернівецький національний університет, 2021. – Т. 43. – С. 211-219.

**Тема 5.** Концептуальні засади електронного урядування (2 год.)

#### План

1. Категорійно-понятійний апарат
2. Основні фактори впливу на розвиток та впровадження електронного урядування
3. Основні принципи та мета електронного урядування
4. Основні цілі та стратегічні завдання електронного урядування

*Основні поняття:* електронний уряд, електронне урядування, влада, держава, суспільство, бізнес, мережі, відкритий уряд, приватна інформація, захист даних, конфіденційність

### **Література:**

1. Електронне урядування: навчальний посібник / Семенченко А.І. Жиляєв І.Б., Дзюба С.В. Рубан І.А. Усаченко Л.М. Руденко О.М. За ред. / А.І.Семенченка. – Херсон : Гринь Д.С., 2014. – 392 с.
2. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.
3. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О.А. Баранов, М.С. Демкова, С.В. Дзюба, А.В. Єфанов, І.Б. Жиляєв, Е.Л. Клепець, Ю.Місников, О.Арво, Т.В. Попова, І.А. Рубан, А.І. Семенченко, С.А. Чукут. За ред. А.І. Семенченко, 2009р. – 16 с.  
[https://www.irf.ua/files/ukr/conception\\_final.pdf](https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf)
4. Кудрявцев О.Ю. Електронне урядування у політико-адміністративному просторі [текст] : монографія / О.Ю. Кудрявцев; Харків. нац. ун-т міськ.госп-ва ім. О.М. Бекетова.- Харків : ХНУМГ ім. О.І. Бекетова, 2016. – 184 с.
5. Нижній Т.В. Теоретичні засади електронного урядування.  
[http://www.investplan.com.ua/pdf/20\\_2017/25.pdf](http://www.investplan.com.ua/pdf/20_2017/25.pdf)
6. Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне урядування: конституційно-правове дослідження: монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 196 с.
7. Цикул І. Інформаційне забезпечення функціонування політичних інститутів: формування теоретико-методологічного каркасу // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: І-902 Чернівецький національний університет, 2021. – Т. 43. – С. 211-219.

### **Тема 6. Електронна держава та електронна демократія (2 год.)**

#### **План**

1. Електронна демократія: сутність, мета, основні завдання. Категоріально-понятійний апарат електронної демократії. Дискусійні аспекти електронної демократії в умовах глобальних політико-правових викликів
2. Цілі е-демократії. Політичні умови успішного впровадження електронної демократії та електронного урядування.
3. Сектори та інструменти електронної демократії
4. Електронний парламент: поняття, сутність і мотиви впровадження
5. Інституціоналізація безпеки «е-середовища»
  - А) Культурно-цивілізаційний вимір безпеки. Електронний уряд: культура електронної легітимації
  - Б) Гібридна війна та інформаційна безпека
  - В) Інформаційна безпека держави і громадянина

*Основні поняття:* електронна демократія, теледемократія, цифрова демократія, опитування, петиція, дебати, Е-парламент, Е-законодавство, влада, безпека, електронне

середовище, інформаційна безпека, хакерство, контроль, гібридна війна, постправа, ПСО,

### Література:

1. Електронне врядування: навчальний посібник / Семенченко А.І. Жиляєв І.Б., Дзюба С.В. Рубан І.А. Усаченко Л.М. Руденко О.М. За ред. / А.І.Семенченка. – Херсон : Грінь Д.С., 2014. – 392 с.
2. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.
3. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О.А. Баранов, М.С. Демкова, С.В. Дзюба, А.В. Єфанов, І.Б. Жиляєв, Е.Л. Клепєць, Ю.Місников, О.Арво, Т.В. Попова, І.А. Рубан, А.І. Семенченко, С.А. Чукут. За ред. А.І. Семенченко, 2009р. – 16 с.  
[https://www.irf.ua/files/ukr/conception\\_final.pdf](https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf)
4. Кудрявцев О.Ю. Електронне врядування у політико-адміністративному просторі [текст] : монографія / О.Ю. Кудрявцев; Харків. нац. ун-т міськ.Госп-ва ім. О.М. Бекетова.- Харків : ХНУМГ ім. О.І. Бекетова, 2016. – 184 с.
5. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу : [моногр.] / А. М. Митко. — Луцьк : Вежа-Друк, 2014. — 399 с.  
<https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/9067/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%9C%D0%B8%D1%82%D0%BA%D0%BE.pdf>
6. Нижній Т.В. Теоретичні засади електронного урядування.  
[http://www.investplan.com.ua/pdf/20\\_2017/25.pdf](http://www.investplan.com.ua/pdf/20_2017/25.pdf)
7. Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне врядування: конституційно-правове дослідження: монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 196 с.
8. Цикул І. Інформаційне забезпечення функціонування політичних інститутів: формування теоретико-методологічного каркасу // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: І-902 Чернівецький національний університет, 2021. – Т. 43. – С. 211-219.

**Тема 7.** Цифрова нерівність в контексті розбудови інформаційного суспільства та розвитку електронного урядування та шляхи її подолання (1 год.)

### План

1. Ризики впровадження електронного урядування
2. Причини виникнення та посилення цифрового розриву
3. Культурна напруга і цивілізаційний виклик
4. Влада у традиційному та е-суспільстві: проблеми легітимації
  - А) Влада як легітимність
  - Б)Символічність та значущість формальних процедур
  - В)Роль громадянина у новій системі реалізації влади

*Основні поняття:* хакерство, хакер, приватність, цифровий розрив (бар'єр), цифрова нерівність, інформаційна нерівність, стратифікація, інтелектуальна діяльність,

«Третя хвиля» державна політика, електронне врядування, цифрова свідомість, цифрова грамотність, цифрова нерівність, цифровий розрив, громадянин, реформа

### Література:

1. Електронне врядування: навчальний посібник / Семенченко А.І. Жилияєв І.Б., Дзюба С.В. Рубан І.А. Усаченко Л.М. Руденко О.М. За ред. / А.І.Семенченка. – Херсон : Грінв Д.С., 2014. – 392 с.
2. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.
3. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О.А. Баранов, М.С. Демкова, С.В. Дзюба, А.В. Єфанов, І.Б. Жилияєв, Е.Л. Клепець, Ю.Місников, О.Арво, Т.В. Попова, І.А. Рубан, А.І. Семенченко, С.А. Чукут. За ред. А.І. Семенченко, 2009р. – 16 с.  
[https://www.irf.ua/files/ukr/conception\\_final.pdf](https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf)
4. Кудрявцев О.Ю. Електронне врядування у політико-адміністративному просторі [текст] : монографія / О.Ю. Кудрявцев; Харків. нац. ун-т міськ.Госп-ва ім. О.М. Бекетова.- Харків : ХНУМГ ім. О.І. Бекетова, 2016. – 184 с.
5. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу : [моногр.] / А. М. Митко. — Луцьк : Вежа-Друк, 2014. — 399 с.  
<https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/9067/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%9C%D0%B8%D1%82%D0%BA%D0%BE.pdf>
6. Нижній Т.В. Теоретичні засади електронного урядування.  
[http://www.investplan.com.ua/pdf/20\\_2017/25.pdf](http://www.investplan.com.ua/pdf/20_2017/25.pdf)
7. Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне врядування: конституційно-правове дослідження: монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 196 с.
8. Цикул І. Інформаційне забезпечення функціонування політичних інститутів: формування теоретико-методологічного каркасу // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: І-902 Чернівецький національний університет, 2021. – Т. 43. – С. 211-219.

### 6. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальною програмою.

### 7. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Формування теорії постіндустріального суспільства	4
Тема 2. Футурологічні теорії інформаційного суспільства	4
Тема 3. Теорії інформаційного суспільства як управління	4
Тема 4. Багатомірність інтерпретацій феномену електронного урядування у сучасному політичному дискурсі	4
Тема 5. Концептуальні засади електронного урядування	4

Тема 6. Електронна держава та електронна демократія	4
Тема 7. Цифрова нерівність в контексті розбудови інформаційного суспільства та розвитку електронного урядування та шляхи її подолання	4
Тема 8. Влада у традиційному та е-суспільстві: проблеми легітимації	4
Тема 9. Зasadничі принципи функціонування системи електронного урядування	4
Тема 10. Світові досягнення «Е-урядування»: компаративістський підхід	4
Тема 11. Інституціоналізація безпеки «е-середовища»	4
Тема 12. Шляхи реалізації державної політики у впровадженні системи електронного урядування: український контекст	4
Тема 13. Вплив електронного урядування на процес легітимації політичної влади	5
	53

## 8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені навчальною програмою.

## 9. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Також передбачено колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, групові розрахункові роботи, навчальні спільноти, тьюторство і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусії, аналіз літератури та інформаційних баз даних.

На лекційних заняттях використовуються головню: словесні методи (розповідь, бесіда, пояснення, лекція, діалог); наочні і практичні методи (ілюстрація, демонстрація, а також презентація); метод синтезу, аналізу, індукції, дедукції тощо. На семінарських заняттях використовуються: дискусія, проблемно-пошуковий, репродуктивний, інтерактивний методи тощо. У рамках самостійної роботи застосовуються дослідницькі методи. Творча робота буде обговорюватись і виконуватись в рамках лекцій, семінарів, а також самостійної роботи.

## 10. Методи контролю

Оцінка знань, умінь і практичних навиків студента з курсу «Теорія електронного урядування» здійснюється за 100-бальною шкалою.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 70% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 70); контрольні заміри (модулі) – 30% ; (максимальна кількість балів – 30).

Поточний контроль знань студентів проводять за трьома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента впродовж семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань/контрольних замірів;

- контроль за виконанням завдань самостійного опрацювання і розрахункової роботи.

При контролі систематичності й активності роботи студентів оцінці підлягають:

- самостійна робота студентів;
- відвідування й активність на семінарських заняттях;
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу.

Поточний контроль успішності здійснюється за десятибальною шкалою: "10" – відмінно, "8" – добре, "6" – задовільно, "4" – доповнення, "2" – коментарі (участь у дискусії). Реферат, доповідь – 5 балів; есе – 3 бали (дозволено лише по одному реферату, доповіді або есе). Контроль знань за результатами вивчення змістовного модуля оцінюється в 30 балів. Форма модульного контролю – у комбінованій (усній і тестовій) формі в кінці семестру.

### 11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів із дисципліни, котра завершується заліком, становить за поточну успішність 70 балів. На модулі студент теж може отримати 30 балів.

Поточний контроль та самостійна робота							Сума	модуль
Змістовий модуль 1							70	30
1	2	3	4	5	6	7		
10	10	10	10	10	10	10	70	30

1, 2 ... 7 – теми семінарських заняття у рамках змістовного модуля.

При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

### Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Національна шкала	Рейтингова шкала	Шкала ECTS	Пояснення
5 (відмінно)	90-100	A	Відмінно
4 (добре)	81-89	B	Дуже добре
	71-80	C	Добре
3 (задовільно)	61-70	D	Задовільно
	51-60	E	Достатньо
2 (незадовільно)	25-50	FX	Незадовільно
	0-24	F	Незадовільно без права перездачі



## 12. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія електронного врядування»
2. Силабус і схема курсу «Теорія електронного врядування»
3. Методичні рекомендації для студентів з курсу «Теорія електронного врядування» з планом проведення лекційних і семінарських занять та самостійної роботи з курсу, з методами контролю та правилами розподілу балів студентам, а також з питаннями до підсумкового іспиту.

## 13. Основна та додаткова література

### Основна література

1. Арон Р. Вступ до історії філософії: Есе про межі історичної об'єктивності / Раймон Арон; [нове видання, переглянуте та анотоване С. Мезюр ; пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенко]. – К. : Укр. Центр духовної культури, 2005. – 578 с.
2. Баберовські Й. Червоний терор. Історія сталінізму/ Йорг Баберовські ; пер. з нім. – К. : К.І.С. , 2007. – 248 с.
3. Бандура О. О. Єдність цінностей та істини в праві : монографія / О. О. Бандура. – К. : Національна академія внутрішніх справ України, 2000. – 428 с.
4. Безансон А. Лихо століття: Про комунізм, нацизм та унікальність голокосту / Ален Безансон; [пер. з фр Т. Марусик]. – К. : Унів. вид-во ПУЛЬСАР, 2007. – 136 с.
5. Валіцький А. Марксизм і стрибок у царство свободи. Історія комуністичної утопії / Анджей Валіцький ; [пер. з польск. Д. Андрухів]. – К. : Всесвіт, 1999. – 509 с.
6. Вдовичин І.Я. Правоутворення в умовах глобалізації: теоретико-історична традиція та новації / І.Я. Вдовичин, М.І. Голинська, А.Б. Медвідь. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету 2017. – 252 с.
7. Вдовичин І.Я. [Оцінка діяльності ЄС щодо зміцнення демократії в державах-учасниках останніх «хвиль» розширення](#) / І. Вдовичин, Н. Хома // Гуманітарні візії. – 2021. Випуск 7.- №1. – С. 10-16.
8. Вдовичин І.Я. Формування комплексної міграційної політики як умова забезпечення стабільності країн ЄС / І.В. Вдовичин, Н.М. Наумкіна // Політикус. Науковий журнал. Випуск 2. 2019. Одеса. Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. – С. 22-27.
9. Вивід прав України: документи і матеріали до історії української політичної думки / [впоряд., вступ. стаття і дод. Б. Кравціва]. – New York : Пролог, 1964. – 250 с.
10. Гантінгтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с.
11. Електронне врядування: навчальний посібник / Семенченко А.І. Жиляєв І.Б., Дзюба С.В. Рубан І.А. Усаченко Л.М. Руденко О.М. За ред. / А.І.Семенченка. – Херсон : Грінь Д.С., 2014. – 392 с.
12. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.

13. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теорія і некласичних інтерпретаціях : монографія / Анатолій Карась. – Київ ; Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 520 с.
14. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О.А. Баранов, М.С. Демкова, С.В. Дзюба, А.В. Єфанов, І.Б. Жилияєв, Е.Л. Клепець, Ю.Місников, О.Арво, Т.В. Попова, І.А. Рубан, А.І. Семенченко, С.А. Чукут. За ред. А.І. Семенченко, 2009р. – 16 с. [https://www.irf.ua/files/ukr/conception\\_final.pdf](https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf)
15. Конституція України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. — Режим доступу: <http://2акоп4.габа.£ОУ.иа/1а\¥5/5Ъо\¥/254к/96-вр>
16. Кудрявцев О.Ю. Електронне врядування у політико-адміністративному просторі [текст] : монографія / О.Ю. Кудрявцев; Харків. нац. ун-т міськ.гГосп-ва ім. О.М. Бекетова.- Харків : ХНУМГ ім. О.І. Бекетова, 2016. – 184 с.
17. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу : [моногр.] / А. М. Митко. — Луцьк : Вежа-Друк, 2014. — 399 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/9067/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%9C%D0%B8%D1%82%D0%BA%D0%BE.pdf>
18. Нижній Т.В. Теоретичні засади електронного урядування. [http://www.investplan.com.ua/pdf/20\\_2017/25.pdf](http://www.investplan.com.ua/pdf/20_2017/25.pdf)
19. Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне врядування: конституційно-правове дослідження: монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 196 с.
20. Тоффлер А. Третя хвиля. – Київ: Вид. дім «Всесвіт», 2000. – 480 с.
21. Філософія права / [за редакцією Джоела Фейнберга, Джулія Коулмена; Пер. з англійської П. Таражук]. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2007. – 868 с.
22. Фюре Ф. Минуле однієї ілюзії. Нарис про комуністичну ідею у ХХ столітті / Франсуа Фюре; [пер. з фр.]. – К. : Дух І Літера, 2007. – 810 с.
23. Цикул І. Інформаційне забезпечення функціонування політичних інститутів: формування теоретико-методологічного каркасу // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: І-902 Чернівецький національний університет, 2021. – Т. 43. – С. 211-219. <http://www.interrel.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/07journals/page43>
24. Шульженко Ф. П. Історія політичних і правових вчень: підручник / Ф. П. Шульженко.– К.: Юрінком Інтер, 2007 – 364 с.

Додаткова література:

1. Архипова Є.О. Електронне урядування як форма організації державного управління <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/02/Elektronne-uryaduvannya-yaak-forma...pdf>
2. Бегей І. Політичні інститути суспільства в теоретичній спадщині Юліана Бачинського. – Львів, 1999.
3. Новіков Б. В. Творчість як спосіб здійснення гуманізму : монографія / Б. В. Новіков. – К. : НТУУ «КПІ», 2006. – 2-ге вид., перероб. та допов. – 308 с.
4. Основи електронного урядування <http://ktpu.kpi.ua/ua/course/osnovy-eu-am/>

5. Туленков М. В. Концептуалізація дисфункцій сучасної бюрократії / М. В. Туленков // Ринок праці та зайнятість населення. – 2011. – № 3. – С. 51–53. 16.
6. Українська суспільно-політична думка в ХХ столітті: документи і матеріали : у 3 т. / [упоряд. Тарас Гунчак і Роман Соляник]. – [Б.м.] : Сучасність, 1983. – Т. 1. – 510 с. ; Т. 2. – 423 с. ; Т. 3. – 381с.
7. Melenchuk Anna. Inclusive Local Digital Participation in Georgia, Moldova, and Ukraine <https://www.gmfus.org/news/inclusive-local-digital-participation-georgia-moldova-and-ukraine>
8. Vdovychyn I. Friedrich Nietzsche and Information Society: Dangers of the Radical Social Division / Ihor Vdovychyn , Viktoriya Bun, Nataliia Khoma // Dialogue and universalism 32 (2), 2022 p.127-140. Scopus

### Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)
2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.library.lviv.ua/>
3. Національна історична бібліотека України :// <http://www.dibu.kiev.ua/>
4. Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>
5. Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка // <http://korolenko.kharkov.com/>
6. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
7. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
8. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/>
9. Інформаційні ресурси в Інтернеті Офіційні веб-сайти органів державної виконавчої влади, інших органів публічної влади, в тому числі Інтернет-сайти органів місцевого самоврядування. Інформаційний ресурс <http://udl.despro.org.ua/> , де зібрані е-курси у сфері публічного управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи



« 28 » 08 2022

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### «Теорія електронного врядування»

Форма навчання	Курс	Семестр	Заг. обсяг (год.)	Всього аудит. (год.)	У тому числі (год.):			Самостійна робота (год.)	Контрольні (модульні) роботи (шт.)	Розрахунково-графічні роботи	Курсові проекти (роботи)	екзамен (сем.)	залік (сем.)
					Лекції	Лабораторні	Практичні/ семінарські						
Денна	4	8	90	39	26	0	13	53		0	0		8

Робоча програма складена на основі ОПП «ПОЛІТОЛОГІЯ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Робоча програма складена Вдовичином Ігорем Ярославовичем, доктором політичних наук, професором, професором кафедри теорії та історії політичної науки  
(вчена ступінь, вчене звання, ім'я та ініціали автора (ів) програми)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки філософського факультету (Протокол №12 від 28. 06. 2022 року)

Завідувач кафедри теорії та історії політичної науки

  
\_\_\_\_\_ (доц. Шипунов Г.В.)

«28» червня 2022 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету.  
Протокол №271/7 від 26. 08. 2022 року

Голова Вченої ради

  
\_\_\_\_\_ (доц. Рижак Л. В.)

«26» серпня 2022 року